

„ȚINĂRA GARDĂ” DE ALEX. FADEEV

Data premierii: 7 noiembrie 1960. Regia: Vlad Mugur. Scenografia: Jules Perahim. Distribuția: Victoria Dinu (Uliana Gromova); Alla Tăutu (Valea Filatova); Sybila Papadopol (Tonea); Stela Adamovici (Vlrikova); Geta Șchiopu (Maia); Andreea Năstăsescu (Șura); Gina Patrichi (Liubov Șevțova); Constantin Anghelovici (Mujiucul cu sacul); Al. Năstase (Mujiucul cu samovarul); Eugen Apostol (Băiețandru); Ion Nicu (Valko); Ion Veștea (Kondratci); Damian Bozianu (Șevțov); Mirela Frunzetti (Matreona); Viorel Popescu (Anatol Popov); Radu Jipa (Oleg Koșevoi); Marcela Șoimu (Klava); Dumitru Fedoreac (Vanea Zemnuhov); Ion Lazu (Sulga); Septimiu Pop (Jora Arutunianț); Mihail Pălădescu (Serghei Tiulenin); Iulian Mereuță (Iurkin Radik); Virginia Drăgoi (Bunica Vera); Dora Stoescu (Elena Nikolaevna); I. Veiner-Mișu (Soldatul I); Costel Gherman (Soldatul II); Grigore Chirțescu (Friedrich); Veronica Irașog (Valea Borț); Tanți Romeo (Eufrosina Mironova); Eugen Tudoran (Gustav von Spick); Constantin Coșa (Rudolf); Constantin Vurtejanu (Fomin); Constantin Săsăreanu (Fenbong); Constantin Posescu (Brückner); Ion Osman (Stențenko); Leonard Calea (Stahovici); Șerban Bogdan (Ivan Turkenici); Al. Năstase (Pirojok); Sică Stănescu (Șumski); Aurel Pascu (Moșkov); Ferent Iacobș (O sentinelă).

Cu un an în urmă, am văzut *Tinăra gardă*, tot în regia lui Vlad Mugur, pe scena Teatrului Național din Craiova. Cu atât mai interesat eram să văd spectacolul cu această piesă, pus din nou în scenă de el, de astă dată la Teatrul de Stat din Galați. Nu am plecat la drum cu prejudecata că ar putea fi „o copie” a precedentului lui puneri în scenă, după cum nu mă așteptam să văd ceva cu totul nou, deosebit de ce mai făcuse regizorul. Aceasta, pentru bunul motiv că, în genere, îți faci o părere despre o piesă, o concepție cum ne-am obișnuit să spunem cu un termen mai de specialitate, și nu o poți vedea, chiar și după o bună bucată de vreme, cu alți ochi, dintr-un unghi cu totul diferit, decât ai făcut-o prima oară. Cel mult, cauți să adâncești unele aspecte ale textului, să subliniezi sensuri care în trecut rămăseseră mai palide, sau — cum a făcut de astă dată Vlad Mugur — să dinamizezi desfășurarea, dacă ea ți se păruse prea lentă. În special, acest din urmă aspect i s-a relevat lui Vlad Mugur a fi fost deficitar în spectacolul de la Craiova, și de aceea, noua lui punere în scenă este dominată de ideea de a da un ritm trepidant spectacolului, un ritm aproape cinematografic (aci și-a găsit poate o justificare în însăși structura dramatizării făcute de Ohlopkov după romanul lui Fadeev).

În aproape aceleași decoruri de Perahim — cu unele judicioase completări, care îi dau un caracter și mai funcțional — tablourile se succed cu repeziune, cu cea grabă dictată, până la un punct, de înșeși tensiunea și ritmul situației dramatice: apro-

piearea invaziei hitleriste. Până aci, regizorul a ascultat cu sinceritate și afinitate rezonanțele textului, și a făcut foarte bine. Până aci, totul este convingător, emoționant. Simțim primejdia ce se apropie de undeva, se revărsă parcă pînă lângă locul pe care se află eroii ce vor deveni — odată cu materializarea scenică a primejdiei, invazia — membrii tinerei gărzi. De aci înainte însă, climatul piesei, ritmul ei dramatic interior pierd caracterul alert și lasă loc unei desfășurări mai lente dar mai profunde, cuprinzând procese psihologice complexe, grave, excepționale. Nu acțiunea contează în prim-plan de aci înainte (căci, propriu-zis nu se petrec decât câteva acte cutezătoare, din care nu asistăm decât la unul, iar despre celelalte se vorbește); nu contează deci în prim-plan decât procesul de maturizare a conștiințelor acestor tineri, azi eroi neuitați și glorioși ai Cosmosolului. Trebuie urmărit deci procesul de ofelire a voinței și a disciplinei lor, a dorinței lor de a învinge în numele unei cauze pe care o pun mai presus de propria lor ființă. Dramatice sînt în această parte a piesei confruntarea caracterelor, ciocnirea de opinii și luminarea adevărului și crezului superior care îi unește în luptă. Or, menținerea aceluiași ritm foarte viu n-a dat prilej interpretilor să trăiască, efectiv, sub ochii noștri, demonstrînd toate fazele prin care trec eroii *Tinerei gărzi*, atât de diferiți ca structură, ca personalitate. Dimpotrivă, climatul spectacolului i-a obligat pe interpreți să apară, de la un tablou la altul, cu cîte o trăsătură nouă, menită să completeze, să împlinească, să dezvolte fizionomia morală a persona-

jului, dar pe care spectatorul nu și-o motivează pe dată sau e obligat să încerce condiționări și ipoteze a căror valabilitate o verifică doar când tabloul respectiv se încheie. Cred, de aceea, că cu toată agitația și contribuția masivă a elementelor și artelor ajutătoare ale scenei — muzică, culoare, lumină, cortine sonore etc. — oricât de savant ar fi fost compusă lumina și oricât de sugestiv ar fi fost exploatat, ca plastică, decorul, spectacolul nu a mai câștigat deloc în dramatism și adâncime în această a doua parte, deși se cerea. Dimpotrivă, el a pierdut această tendință, făcând loc unei virtuozității, unei fantezii regizorale, bogată în efecte și truvaiuri, dar oarecum autonomizată în raport cu obligațiile ei de tălmăcire a unui text în *spiritul* și — pentru că aceasta este problema — în *ritmul* ei specific, interior.

Actorii de la Galați au sesizat de bună seamă inadvertența ritmică și, cu solitudinea și dăruirea lor, au încercat, din păcate nu să schimbe ceva, ci să se adapteze situației. Ceea ce în fapt i-a determinat să nu urmărească creșterea personajelor, ci să le aducă spectatorului evaluate, în stare de incandescență, aș spune. Ceea ce nu e deloc ușor, pentru că se naște problema: ori un actor are capacitatea de a parcurge procesul de creștere al personajului într-un ritm mai alert și el (dar atunci îl depășește pe autor

și textul său, și poate chiar restul distribuției), ori — așa cum s-a și întâmplat la Galați — un alt actor nu ajunge să facă acest lucru și atunci adoptă doar o poză, adică își compune o expresie care nu e dublată și de trăirea respectivă. Și lucrul acesta nu este de bun augur pentru un spectacol pe care am dori să-l considerăm izbutit.

Iată dar cum abuzul de ritm poate fi și el la fel de primejdios ca și lipsa acestuia, știut fiind că spectacolele neritmate pot stinge o acțiune dramatică înainte ca ea să se fi dezlănțuit. Spectacolul de la Galați, care de altfel poartă amprenta și are unele frumuseți specifice talentului unui regizor plin de fantezie și temperament cum este Vlad Mugur, păcătuiește prin aceea că a vrut să fie mai „modern” decât trebuie. A urmărit, adică, mai mult forma de exprimare scenică decât fondul oricărui spectacol, textul dramatic. Și de aceea finalul, în care s-a folosit versiunea lui Fadeev însuși, schimbă atât de brusc cadența desfășurării dramatice, încît te întrebi dacă nu cumva pînă atunci fusesse martorul unei proiecții cinematografice cu viteză maximă, și apoi — așa cum se întâmplă la *Lanternă magică* — apare o scenă de teatru care servește aceeași temă, dar cu mijloacele celeilalte arte, a teatrului.

Mircea Alexandrescu

TEATRUL NAȚIONAL DIN CLUJ TEATRUL DE STAT DIN TIMIȘOARA

„POVESTE DIN IRKUTSK” DE A. ARBUZOV

Data premierei: 5 noiembrie 1960. Regia: Cornel Todea. Decoruri: T. Th. Ciupe. Costume: Edith Schrantz Kunovitz. Distribuția: Corul — Liviu Doctor, Ion Tudorică, Lucia Mureșan, Constantin Băltărețu; Ileana Ploscaru (Valia); Vera Mărgineanu (Larisa); Petru Felezeu (Serdiuk); Marin D. Aurelian (Serghei); Gheorghe M. Nuțescu (Viktor); Bucur Stan (Rodik); Zighi Al. Munte (Denis); Marius Gh. Marinescu (Afanasi Lapcenko); Anda Caropol (Zinka); Cecilia Șindelaru (Maia); Emilia Hodiș (Niura); Aurel Giurumia (Cheflitul); Constanța Constantinescu (Îngrijitoarea); Ligia Moga (Prima iubită a lui Serdiuk); Maria Ungur (A doua iubită a lui Serdiuk); Mircea Todiriță (Primul tânăr); Octavian Teuca (Al doilea tânăr); Bianca Zlura (Fetița cu Franzela); Andrei Anastasiu (Anton); Emanuela Munteanu (Lera).

Data premierei: 12 noiembrie 1960. Regia: Ion Maximilian. Decoruri: Horia Popescu. Distribuția: Corul — Emil Reus (Întitul actor); Geta Angheluță (Actrița); Laurențiu Azimioară (Al doilea actor); Anca Ionică-Neculce (Valia); Elena Simionescu (Larisa); Vasile Cosma (Serdiuk); Victor Odillo Cimbru (Serghei); Eugen Tănase (Viktor); Stelian Cremențiu (Rodik); Daniel Petrescu (Denis); Gheorghe Pătru (Lapcenko); Eugenia Laza (Zinka); Mihaela Mihailovici (Maia); Nuți Herberescu (Niura); Eugenia Melinte (Prima iubire a lui Serdiuk);